

KOTIHOIDON PALVELUIHIN HAKEUTUMINEN JA MYÖNTÄMISEN PERUSTEET

Sisällys

KOTIHOIDON PALVELUIHIN HAKEUTUMINEN JA MYÖNTÄMISEN PERUSTEET	1
1.OHJAUS JA NEUVONTA	3
1.1. PALVELUOHJAUS JA PALVELUTARPEEN LAAJA-ALAINEN SELVITTÄMINEN JA ARVIOINTI	3
2. KOTIHOIDON PALVELUIDEN MYÖNTÄMISEN PERUSTEET	5
3. KOTIHOIDON PALVELUT	6
3.1 TILAPÄINEN KOTIHOITO	6
3.1.1.Kuntoutusjakso	6
3.2 KOTIHOIDON TUKIPALVELUT	7
3.2.1 Ateriapalvelu	7
3.2.3 Peseytymispalvelu	7
3.2.4 Siivous	7
3.2.5 Turvapalvelut	8
3.3. SÄÄNNÖLLINEN KOTIHOITO	8
3.4 TILAPÄISEN JA SÄÄNNÖLLISEN KOTIHOIDON PALVELUSETELI	8

1.OHJAUS JA NEUVONTA

Perusturvakuntayhtymä Karviaisessa ikääntyneiden kuntalaisten asiakas- ja palveluohjauksesta vastaa keskitetysti Ikäihmisten sosiaalipalvelujen yksikkö. Karkkilan ja Vihdin ikäihmisille ja heidän läheisensä voivat olla yhteydessä palveluohjaukseen ja neuvontaan arkipäivisin klo 9-15, puh.09-4258 2933 tai ikaiahmisten.neuvonta@karviainen.fi

1.1. PALVELUOHJAUS JA PALVELUTARPEEN LAAJA-ALAINEN SELVITTÄMINEN JA ARVIOINTI

Perusturvakuntayhtymä Karviaisen ikäihmisten sosiaalipalvelujen yksiköstä saa yksilöllistä neuvontaa ja ohjausta ikäihmisten palveluista sekä tietoa muista asumista tukevista palveluista ja etuisuuksista. Yksikön tehtävänä on tukea ikäihmisten omatoimista elämää ja kannustaa omien voimavarojen käyttöön sekä löytämään omia tarpeitaan vastaavat palvelut

Ikäihmisten sosiaalipalvelut tekevät laaja-alaisen palvelutarpeen arvioinnin (vanhuspalvelulaki 15 §). Arvioinnin apuna käytetään erilaisia toimintakykymittareita. Mikäli palvelutarvetta ilmenee, asiakas ohjataan tarvitsemiensa palveluiden piiriin. Yhteistyötä tehdään läheisten, muiden sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten ja kolmannen sektorin kanssa. Kotikäyntiin tarvitaan asiakkaan lupa.

Palvelutarpeen arvioinnin perusteella uusille asiakkaille voidaan myöntää kotihoidon tukipalveluja. Tukipalveluja ovat peseytymis -, ateria -, turvapalvelut. Tukipalveluista tehdään palvelu- ja maksupäätös.

Seuraavissa tapauksissa henkilö ohjataan ensisijaisesti käyttämään yksityisiä palveluntuottajia:

- kun henkilön avuntarve on harvemmin kuin kolme kertaa viikossa
- kun henkilön avuntarpeeseen pystytään vastaamaan muilla sosiaali- ja terveyspalveluilla
- kun henkilön avuntarve on vain siivouksessa, vaatehuollossa tai aterioiden valmistuksessa
- kun henkilön avuntarve on vain peseytymisessä

Ohjattaessa asiakasta saamaan palveluja muutoin kuin Karviaisen tuottamana, varmistetaan asiakkaan mahdollisuus kyseiseen järjestelyyn. Tarvittaessa asiakasta autetaan palveluiden hankkimisessa ja ohjataan hakemaan etuudet, kuten kotitalousvähennys tai Kelan etuudet. Osa kotihoidon palveluista voidaan tuottaa teknologisten palvelujen avulla esim. lääkkeenantoautomaatti, apteekin annosjakelupalvelulla ja etähoiva. Kotihoidon palveluja ei tuoteta ulkokuntalaisille.

Tavoitteena on auttaa asiakasta palaamaan terveydenhuollon yksiköstä kotiin ja varmistaa asiakkaan kotiutumisen edellytykset. Terveydenhuollon yksiköt ottavat yhteyttä ikäihmisten palveluohjaukseen ja neuvontaan, joka tekee palvelutarpeen arvioinnin tarvittaessa yhteistyössä tilapäisen kotihoidon kanssa. Uudet asiakkaat siirtyvät palvelutarpeensa mukaisesti kotiin, tilapäiseen kotihoitoon tai kotihoidon arviointijaksolle. Kotiutus suunnitellaan yhdessä asiakkaan, läheisten, sairaalan sekä muiden hoitoon osallistuvien kanssa ja varmistetaan hoidon jatkuvuus. Palvelutarpeen arvioinnissa huomioidaan tarvittavat palvelut, apuvälineet sekä mahdolliset pienet kodinmuutostyöt ja avustetaan näiden palveluiden järjestämisessä.

Terveydenhuollon yksiköstä kotiutava säännöllisen kotihoidon asiakas, jonka palvelutarve ei ole muuttunut hoitajakson aikana, kotiutuu suoraan oman tiiminsä asiakkaaksi. Säännöllisen kotihoidon asiakas, jonka palvelutarve on terveydenhuollon yksikössä toteutetun hoitajakson aikana oleellisesti muuttunut siirtyy kuntoutusjakson kautta takaisin omaan kotihoidon tiimiinsä. Ensimmäinen arviointikäynti on asiakkaalle maksuton.

PERUSTURVAKUNTAYHTYMÄ
Karviainen

KARVIAISEN KOTIHOIDON PALVELUIHIN HAKEUTUMINEN

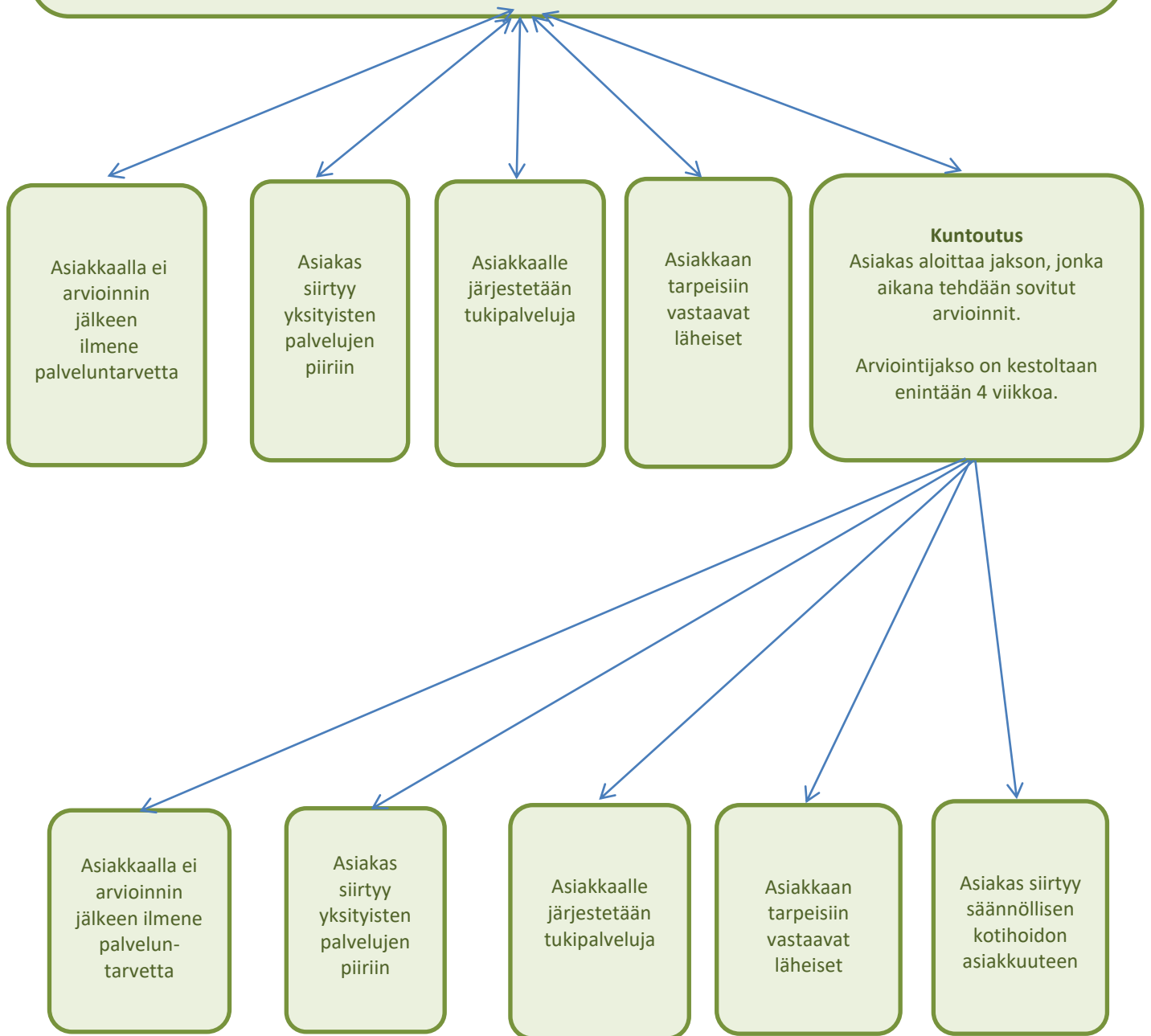
Yhteydenotto

Ikäihmisten sosiaalipalvelujen palveluohjaus ja neuvonta puhelin 09-4258 2933

Sähköposti: ikaihminen.neuvonta@karviainen.fi

Ohjaus ja neuvonta

Asiakkaan palvelutarve selvitetään ja arvioidaan

2. KOTIHOIDON PALVELUIDEN MYÖNTÄMISEN PERUSTEET

- Henkilö ei sairauden tai alentuneen toimintakyvyn vuoksi selviydy jokapäiväisistä toimista itsenäisesti, läheisten tai muiden palvelujärjestelmien avulla ja/tai henkilön hoito ja huolenpito vaativat erityistä ammattitaitoa.
- Henkilön huolenpidon ja/tai sairaanhoidon tarve on pääasiassa päivittäistä tai vähintään kolme kertaa viikossa.
- Henkilö tarvitsee sairaanhoidollista apua, mutta ei fyysisen, psyykkisen tai sosiaalisen toimintakyvyn alenemisen vuoksi kykene itsenäisesti tai avustettuna hakeutumaan avopalveluihin.
- Henkilön toimintakyky on alentunut ja hän on läheisten hoidossa (esim. omaishoidon tuki) ja läheiset tarvitsevat tukea hoidettavan kotona asumisen tukemiseksi.

Onnistunut kotihoito edellyttää, että työsuojelulliset kriteerit täyttyvät työturvallisuuslain 738/2002 mukaisesti. Seuraavaksi esimerkkitalanteita:

- Päihtyneen asiakkaan yleistila tarkistetaan ja kotihoitoa jatketaan myöhemmin. Asunnossa olevia päihtyneitä vieraita pyydetään poistumaan kotihoidon käynnin ajaksi.
- Kotihoidon läsnä ollessa asiakas ei tupakoi.
- Asiakas ja hoitaja käyttävät apuvälineitä kuten esim. sairaalasänky, nostolaite, kävelyn apuvälineet.
- Eläimet ovat kytkettävä ja pidettävä hallinnassa kotihoidon käynnin aikana. Mikäli huomautuksesta huolimatta eläin aiheuttaa vaaraa työntekijälle, ei palvelua voida toteuttaa. Mikäli eläin aiheuttaa vammoja tai materiaalivahinkoa asiakas korvaa vahingosta aiheutuneet kustannukset.
- Henkilökunnan käyttämät asiakkaan kotona olevat sähkölaitteet ovat turvallisia.
- Kodissa on paloturvallisuusvälineet kuten palohälytin sekä mahdollisesti sammutuspeite ja sammutin.
- Pihojen turvallisuudesta on huolehdittu riittävällä valaistuksella, hiekoituksella ja pihan auruksella.
- Henkilöstö käyttää suojavaatteita ja suojakäsineitä tarvittaessa.
- Kotihoito työskentelee ergonomisesti.
- Kotihoito työskentelee parityönä tilanteissa, joissa yksintyöskentely ei ole mahdollista.
- Tarvittaessa käytetään vartijapalveluita.
- Kotihoito ei kuljeta asiakasta eikä toimi saattajana.

Kotihoidon palvelut lopetetaan jos:

- Asiakkaan palvelun tarve on poistunut tai hoidon tarve on satunnainen esim. harvemmin kuin kolme kertaa viikossa tai hänen palvelutarpeeseensa ei voida vastata kotihoidon palveluin.
- Asiakas kieltäytyy palvelusta, esittämällä kirjallisen kotihoidon vastaanottamiskiellon.
- Asiakas käyttäytyy aggressiivisesti eikä suostu yhteistyöhön, vaikka ymmärtäisi yhteistyön merkityksen hoitonsa kannalta.
- Asiakas rikkoo työturvallisuusmääräyksiä, joissa hoitohenkilöstön työturvallisuus vaarantuu eikä asiakas pyynnöstä huolimatta korjaa tilannetta.

Kotihoidon lopettamisesta tehdään aina valituskelpoinen viranhaltijapäätös.

3. KOTIHOIDON PALVELUT

Kotihoidon palveluilla tarkoitetaan asiakkaan kotona selviytymisen kannalta riittäviä kotiin järjestettyjä sosiaali- ja terveyspalveluja kuten apua, tukea, hoivaa ja hoitoa, sekä ohjausta päivittäisistä perustoiminnoista suoriutumisessa. Kotihoidon palveluja ovat kotipalvelu ja kotihoidon tukipalvelut (SHL 1301/2014) ja kotisairaanhoido (ThL 1326/2010). Kotihoidon palvelukokonaisuus jakaantuu tilapäiseen kotihoitoon, kotihoidon tukipalveluihin ja säännölliseen kotihoitoon.

Kotihoidon palveluista osa voidaan tuottaa teknologisten palvelujen avulla. Tilapäisen ja säännöllisen kotihoidon palveluita voidaan järjestää myös palvelusetelillä vuosittaisen talousarvion puitteissa.

3.1 TILAPÄINEN KOTIHOITO

Tilapäinen kotihoito muodostuu kotipalvelusta ja kotisairaanhoidosta. Tilapäinen kotihoito on hoivaa- ja hoitoa, jota myönnetään kotihoidon myöntämisperusteiden mukaisesti. Tilapäinen kotihoito on tarkoitettu asiakkaan lyhytkestoiseen palvelutarpeeseen. Ensisijaisesti asiakkaat ohjataan käyttämään avoterveydenhuollon palveluja ja yksityistä palveluntuottajaa. Tarvittaessa asiakasta autetaan yksityisen palveluntuottajan palvelun järjestämisessä. Palvelutarpeen arvioinnissa on apuna RAI-CA arviointimittaristoa.

Tilapäistä kotihoitoa myönnetään

- henkilölle, jonka toimintakyky on heikentynyt tai hoidon tarve on tilapäinen ja hoidon toteuttaminen vaatii sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöstön osaamista, eikä asiakas pysty itse hakeutumaan avoterveydenhuollon palveluihin käyttämällä julkista liikennettä tai taksipalveluja.

3.1.1. Kuntoutusjakso

Palveluohjaus ohjaa asiakkaan kotihoidon kuntoutusjaksolle, kun asiakkaan palvelutarve täyttää kotihoidon myöntämisen periaatteet. Jaksolle ei tarvita lääkärin lähetettä.

Kuntoutusjakso sisältää yksilöllisesti suunniteltuja palveluja, joiden tavoitteena on edistää asiakkaan omien voimavarojen käyttöä ja itsenäistä selviytymistä kotona. Asiakasta motivoidaan, tuetaan ja kannustetaan, yhdessä tukiverkoston ja läheisten kanssa. Kuntoutusjaksolla asiakkaalla on aktiivinen ja keskeinen rooli. Kuntoutusjakso on maksimissaan 4 viikkoa, jonka aikana palveluja voidaan vähentää, lisätä tai sopia palveluiden lopettamisesta.

Kuntoutusjakson aikana

Fysioterapeutti laatii asiakkaalle voimavarakeskeinen hoito- ja palvelusuunnitelma sekä kuntoutussuunnitelman. Asiakkaan läheisten nekomukset huomioidaan hoito- palvelu- ja kuntoutussuunnitelmaa tehtäessä. Kuntoutusjakson aikana arvioidaan jatkuvasti yhdessä asiakkaan kanssa suunnitelman toteutumista, tavoitteisiin pääsyä sekä toimintakyvyn edistymistä. Samalla tarkistetaan sosiaalietuuksien ajantasaisuus sekä kartoitetaan asumisolosuhteet.

Kuntoutusta tukevat mittarit

Arvioinnin tukena käytetään mm. Rai- ja ravitsemus (MNA) mittareita. Tarvittaessa käytetään muistisairautta seulovaa testiä (MMSE). Tarpeen mukaan asiakas ohjataan muistipoliklinikalle tarkempiin tutkimuksiin.

Rai-HC ja RaiCA ovat arviointijärjestelmiä, jotka antavat tietoa ja ohjaavat kokonaisvaltaisen hoidon suunnittelua huomioiden asiakkaan tarpeet, vahvuudet, toiveet, palvelutarpeen laajuuden ja kuntoutumisen mahdollisuudet. RAI – arvioinnissa selvitetään asiakkaan selviytymistä arjen toiminnoista (ADL), kognitiivista toimintakykyä, mm. muistiin ja ymmärrykseen liittyvät toiminnot (CPS) sekä hoidon ja palvelutarpeen määrää (MAPLe 5). Kriteereistä merkittävin on MAPLe5, jonka tulosta täydentää ADL ja CPS. Mittarin arvot ovat ohjeellisia ja kaikkien osa-alueiden ei tarvitse täytyä samanaikaisesti. Palvelun myöntämisessä ohjeellisia RAI arvoina pidetään:

mittarit	asteikko	palvelutarve
MAPLe 5	hoidon ja palvelutarpeen asteikko 1-5	vähintään 3 eli kohtalainen palveluntarve
ADL	päivittäiset toiminnot, hierarkkinen asteikko	vähintään 1 eli rajoitettu avuntarve
CPS	kognitioasteikko 0-6	vähintään 2 eli kognition lievä heikkeneminen

Asiakkaan tuen tarve jakson jälkeen

Jakson lopussa asiakkaan ja läheisten kanssa pidetään yhteistyöpalaveri. Palaverissa arvioidaan yhdessä, mistä asiakas selviytyy itsenäisesti ja läheisten avulla ja mihin asioihin asiakas tarvitsee palveluja ja tukea. Palaverissa päätetään jatkosuunnitelmasta asiakkaan kotona asumisen turvaamiseksi.

3.2 KOTIHOIDON TUKIPALVELUT

Kotihoidon tukipalvelut ovat usein ensimmäisiä palveluita, joita asiakas tarvitsee itsenäisen asumisen tueksi. Tukipalvelun myöntämisen perusteet ovat palvelukohtaisia. Tukipalveluja ovat ateria-, turva-, ja peseytymispalvelu. Tukipalvelut myönnetään määräaikaikaisena muille, kuin säännöllisen kotihoidon asiakkaille. Perittävistä asiakasmaksuista päättää Perusturvakuntayhtymä Karviaisen yhtymähallitus.

3.2.1 Ateriapalvelu

Asiakkaita ohjataan ensisijaisesti käyttämään yksityisten palveluntuottajien ateria- ja kauppapalveluja, toissijaisesti tarjotaan asiakkaalle ateria-automaattia, mikäli se korvaa hoitajan käynnin.

Ateriapalvelujen myöntämisen perusteet:

- Asiakas ei pysty itse huolehtimaan aterioistaan; hankkiminen, valmistus, ja ruokailu tai kulkemaan lähistöllä olevaan ruokailupisteeseen
- Erytisyruokavalio (lääkärin diagnosoima) ei toteudu
- Aterioita myönnetään korkeintaan 1 kpl/vrk asiakasta kohden

3.2.3 Peseytymispalvelu

Asiakkaan asumisolosuhteet tulee olla sellaiset, että kotona voi peseytyä. Peseytymispalvelu tarkoittaa avustamista peseytymisessä kodin ulkopuolella, silloin kun toimintakyky on alentunut. Peseytymispalvelu toteutetaan enintään kerran viikossa, tarvittaessa järjestetään kuljetus.

Peseytymispalvelun myöntämisen perusteet:

- Ensisijaisesti kodin olemassa olevat peseytymistilat tulee muuttaa tarkoituksenmukaisiksi
- Palvelu on tarkoitettu henkilöille, jotka tarvitsevat apua peseytymisessä ja joiden kotona ei ole peseytymismahdollisuuksia, eivätkä läheiset pysty peseytymistä järjestämään

3.2.4 Siivous

Asiakkaat ohjataan hankkimaan siivous yksityisiltä palvelun tarjoajilta. Tällöin asiakas voi hyödyntää kotitalousvähennystä. Karviaisen kotisivuilla on ajantasainen lista alueella hyväksytyistä yksityisistä sosiaalipalvelujen tuottajista.

3.2.5 Turvapalvelut

Ensisijaisesti asiakkaat ohjataan hankkimaan turvapalvelut yksityisiltä palveluntuottajilta. Turvapalvelulla tarkoitetaan erilaisia kotona asumisen turvaavia teknologisia palveluita (mm. Gps - ranneke, liesivahti, häkävaroitin, ovihälytin)

Turvapuhelin sisältää turvarannekkeen, hälytysyhteyden ympärivuorokauden toimivaan turva-auttajan sekä auttamispalvelun asiakkaan vakituiseen kotiosoitteeseen.

Turvapuhelimen myöntämisen perusteet:

- Asiakas tarvitsee ympärivuorokauden turvapalveluita,
- Asiakas kykenee käyttämään hälytystä

3.3. SÄÄNNÖLLINEN KOTIHOITO

Säännöllisellä kotihoidolla tarkoitetaan jatkuvaa hoidon ja tuen tarvetta, joka vaatii toistuvaa, päivittäistä tai vähintään kolme kertaa viikossa tapahtuvaa sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöstön toteuttamaa palvelua.

Kotihoito toimii ympärivuorokautisesti. Kotihoidossa työskennellään kuntouttavalla työotteella, joka tarkoittaa asiakkaan aktivoimista päivittäisissä toiminnoissa voimavaralähtöisesti. Asiakkaalle laaditaan palvelutarvetta vastaava hoito- ja palvelusuunnitelma, joka sisältää palvelut ja tuet, joiden avulla tuetaan kotona selviytymistä. Säännöllisen kotihoidon palveluista tehdään kirjallinen palvelu- ja maksupäätös. Säännöllisen kotihoidon asiakkaan palvelutarvetta arvioidaan puolivuositain tai aina, kun palvelutarpeessa tapahtuu muutoksia.

Seuraavissa tapauksissa henkilö ohjataan käyttämään yksityisiä palveluntuottajia,

- kun henkilön avuntarve on harvemmin kuin kolme kertaa viikossa.
- Kun henkilön palvelutarpeeseen pystytään vastaamaan muilla sosiaali ja terveydenhuollon palveluilla.

Säännöllisen kotihoidon asiakkuudessa

Hoito- ja palvelusuunnitelmassa sovitaan hoidon, hoivan ja kuntouksen sisältö. Päivittäisestä ylläpitosiivouksessa asiakas ja omaiset huolehtivat itse.

Talviaikainen kulkuväylien kunnossapito on asiakkaan vastuulla. Lemmikkieläimien hoito ei kuulu kotihoidon työhön. Asiakkaan pyykinhuollosta vastaa asiakas itse tai yksityinen palveluntuottaja.

3.4 TILAPÄISEN JA SÄÄNNÖLLISEN KOTIHOIDON PALVELUSETELI

Säännöllisen kotihoidon palveluseteli voidaan myöntää palvelutarpeen arvioinnin ja kotihoidon palveluiden myöntämisen perusteiden mukaisesti. Palvelusetelillä asiakas voi hankkia kotihoitopalveluja itse valitsemaltaan Karviaisen hyväksymältä palveluntuottajalta. Palveluseteli on vaihtoehto Karviaisen itse tuottamalle tai ostamalle palvelulle. Asiakkaalle esitellään palveluseteliyrittäjien hinnat ja muut mahdolliset kustannukset, jonka perusteella hän tekee valinnan.

Käytössä on kaksi eri palveluseteliä:

Tilapäisen kotihoidon palveluseteli voidaan myöntää henkilölle, joka tarvitsee tilapäistä kotihoitoa (tilapäistä kotipalvelua ja/tai kotisairaanhoidoa) enintään neljä viikkoa.

Säännöllisen kotihoidon palveluseteli voidaan myöntää henkilölle joka tarvitsee kotihoidon palveluita korkeintaan 15 h/kk säännöllisen kotihoidon myöntämisperusteiden mukaisesti. Palvelujen tarpeen ylittäessä 15 h/kk asiakas siirtyy Karviaisen säännölliseen kotihoitoon tai voi täydentää palveluja palvelusetelin lisäksi omalla kustannuksellaan.

Palvelusetelin omavastuuosuus ei oikeuta kotitalousvähennykseen. Asiakkaan kokonaan itse kustantamassa palvelussa voi hyödyntää kotitalousvähennystä.

Palvelusetelin myöntämisestä tehdään kirjallinen päätös. Säännöllisen kotihoidon palvelusetelin arvo on tuloihin perustuva. Päätöksessä määritellään, mitä palveluja seteli kattaa ja kuinka kauan se on voimassa. Palveluseteli myönnetään määräaikaisena korkeintaan 6 kk ajaksi. Ennen määräajan päättymistä tehdään uusi palvelutarpeen arviointi, jossa selvitetään millaista hoitoa/ hoivaa asiakas jatkossa tarvitsee ja miten se järjestetään.

Lisätietoja: http://www.karviainen.fi/ikaihmisten_palvelut/prime101.aspx